

ЯК ЗБУЛАСЯ УКРАЇНСЬКА МРІЯ МАНФРЕДА ФІШЕРА

Про рибне господарство Манфреда Фішера я прочитав у одній з місцевих газет. Здивувало те, що далеко немолодий німець вирішив змінити постійне місце проживання і, покинувши рідну Німеччину, назавжди поселився в селі Комарові на Сокальщині. Поштовхом послужило те, що 55-річний романтик закохався у 35-річну місцеву українку, яку звали Любою. Повідомлявся ще один цікавий факт: тепер подружжя орендує три великих стави загальною площею 36 гектарів. Подумалося: німецькою мовою «фішер» якраз і означає «рибалка». Може, Манфред генетично був запрограмований на такий фак? Голос предків – річ серйозна, проти природи нічого не вдієш... Одне слово, хотілося глибше дослідити ситуацію, тому одного сонячного ранку, закинувши за плечі

невеликий рюкзак, автор цих рядків вирушив автобусом на північ області. Заодно прихопив із собою кілька номерів «Кримської світлиці» для наших давніх передплатників з Червонограда та Соснівки. Від них же дізнався, що місцевий люд таки дещо чув про німця-романтика. Навіть розповіли мені історію про те, як довірливий Манфред спочатку набрав сторожів для охорони ставу, але потім передовірив цю службу собакам. Адже місцеві хлопці виявилися охоронцями радянського «розливу» – могли й для себе коропців наловити (хіба ж це діло, коли «чоботар без чобіт»?); Такої логіки Манфред не розумів, тому й вчинив прагматично і мудро, по-німецьки.

(Продовження на 6-й стор.)

РОКОВИНИ НАШОГО БОЛЮ

Якось випадково я познайомився з лікарем-ортопедом Романом Рамським, котрий у розмові раптом згадав:

– А минулого вересня, на початку, я оглядав Віру Сергіївну Роїк, коли її з переломом стегна при-

В. М. Роїк

вели до лікарні швидкої допомоги. Вона мене запитала, чи зможе в двадцятих числах місяця подорожувати Україною зі своєю виставкою. Я навіть не знав, що їй відповісти...

На відміну від лікаря я не була здивована, адже Віра Сергіївна пережила жахливу контузію, а вже у похилому віці – кілька травм, і вона завжди перемагала лихо, бо не дарма ж мала звання Героя України, тож і дії її були геройськими, так уже визначила доля. І лише коли усвідомила: ні восени, ні наступного року, ні потім вона вже не буде такою, як раніше, Віра Сергіївна здалася, і 3 жовтня, за півроку до сторічного ювілею, її не стало.

Усе це пригадалося знову в залі Універсальної бібліотеки ім. І. Франка, куди рідні, друзі та

шанувальники Віри Роїк зібралися через рік після цієї тяжкої втрати, аби сказати те, що переповнювало душі. Невеличке приміщення не вмістило усіх бажаючих ще раз почути (хоч у запису) її голос, подивитися (хоч на фотографії) у її ясні очі, звирити свої почуття з почуттями тих, хто матиме слово. Ці люди стоять у проході, в розчинених дверях вже понад годину, і їх навряд чи хтось сюди кликав, бо тоді б подбали про більшу залу, яка

теж є в бібліотеці, і не одна.

Мої думки перегукуються зі словами відомої кримської журналістки Галини Станіславівни Михайленко:

– Її ніхто не примушував вишивати, ніхто не доручав. Вона це робила сама. І не дарма кажуть: талант – це 10 відсотків здібностей і 90 – праці. Тож Віра Сергіївна наполегливо

працювала. А рукописи – не горять і вишивки – не вицвітають.

Слова ці підтверджує й сама Віра Сергіївна, що правда, у відеозапису: «Після контузії я вчилася вишивати лівою рукою, бо кожен день, прожитий без вишивки, я вважала у духовному відношенні втраченим. Було дуже важко, я навіть плакала. Але мене надихала російська приказка: «Терпіння і труд все перетруть».

(Продовження на 15-й стор.)

**ВІДКРИТИЙ
ЛИСТ
ПРЕЗИДЕНТУ**

**ЧИ ЗБЕРЕЖЕМО
РІДНУ ЗЕМЛЮ
ДЛЯ НАЩАДКІВ?**

стор. 7

ШЕВЧЕНКІАНА

**ІДУ
ЗА КОБЗАРЕМ
ЧЕРЕЗ
ЗОЛОТОВЕРХИЙ
КИЇВ...**

стор. 8

**«БІЛІ ПЛЯМИ»
ІСТОРІЇ**

**ГИНУЧИ, ВОЇНИ
КИРПОНОСА
І УКРАЇНСЬКИЙ
НАРОД
РЯТУЮТЬ
МОСКВУ**

стор. 14

ЛІВАДІЙСЬКИЙ ПАЛАЦ ВІДЗНАЧИВ 100-РІЧЧЯ

«Сьогодні Лівадійський палац-музей – це культурно-освітня і науково-дослідна установа, де вивчають та зберігають пам'ятки матеріальних і духовних надбань, природи, що належать національній і світовій історико-мистецькій спадщині», – зазначив у своєму привітанні виконуючий обов'язки Постійного Представника Президента України в АР Крим Віктор Плакіда. В. о. Представника Глави держави побував на ювілейних святкуваннях – відвідав відкриття художньої виставки та взяв участь у відкритті і пленарному засіданні Міжнародної наукової конференції «Лівадійський палац-музей в культурному, науковому і туристичному просторі України», – повідомляє прес-служба Представництва.

На конференції виступили директор Інституту європейських досліджень НАН України А. Кудряченко, директор Лівадійського палацу-музею С. Москаленко, голова правління ГО «Центр розвитку музейної справи» В. Піоро та інші.

В. Плакіда висловив щире вдячність за натхненну працю й вірність професії працівникам музею, відзначивши досягнення колективу в науково-експозиційній і музейній діяльності, виставках, конференціях та інших цікавих проєктах, а також вручив подяки Представництва кращим працівникам палацу.

ЯК ЗБУЛАСЯ УКРАЇНЬСЬКА МРІЯ МАНФРЕДА ФІШЕРА

(Закінчення.
Поч. на 1-й стор.)

Дорога від Червонограда до Комарова пролягала через віковичний сосновий бір. Щоправда, останнім часом тут з'явилося декілька великих вирубок, але загалом цей лісовий масив – справжнє царство природи. У північній частині його змійкою перерізає річка з поетичною назвою Білосток (у Польщі й місто є таке!), яка впадає у Західний Буг. Але перед цим вона ще утворює цілий каскад ставків. Ставки й лісовий масив поряд – це справжній рай для комарів. Поки дійшов до господарства Фішерів, руки й обличчя були обкусані ними. Недаремно ж і назва села така – Комарів! Але й крім них помітив деяку живність: білочок на соснах, лебедів на озері... А ще прочитав напис на щиті: «Колонія чаплі сірої». Отже, Манфред за сумісництвом виявився ще й справжнім охоронцем природи. Інший щит попереджав, що ловити рибу, купатися в ставках і розводити багаття на березі забороняється. А так – прогулюватися, відпочивати можна, хоча й з деякими обмеженнями, до 22-00. Одним словом, шматочок Європи, тільки трохи більше свободи.

В тому, що собаки можуть нести службу не гірше від сторожів, я згодом переконався. Вони не мали твердого наміру мене покусати, але змусили чекати на господарів. Точніше, на господарку, бо, як з'ясувалося, Манфред кудись ненадовго поїхав. Проте вівчарки у Манфреда виявилися дуже добрими, принаймні вони приятелюють з десятком котиків... А для котячого царства тут взагалі рай – стільки риби! Ось тільки пані Люба відразу попередила – її місце сьогодні біля плити, бо ось-ось мають приїхати гості з Німеччини. Однак погодилася трохи розповісти про захоплення чоловіка.

– Жити на природі, на березі великого ставу – це була давня мрія Манфреда. Але щоб зробити штучний став треба не лише вирити котлован, але й чекати ще десять років, поки там бодай жаби з'являться... Та й гроші для цього потрібні чималі. Одним словом, у Німеччині це дуже складно. Тепер уже й на Львівщині взяти в оренду великий став стало великою проблемою, але ми це зробили ще в 1999 році, тоді було трохи легше. В районі ми стали «піонерами» приватного риборозведення, і, дивлячись на нас, це почали робити й інші. А спочатку люди боялися... З Манфредом, до речі, ми познайомилися цілком випадково. Він мав друга, Рейнарда Дещаківського, батько якого (рідний брат мого діда) свого часу був вивезений до Німеччини. Але в того закохалася молода німкеня, і так наш родич назавжди залишився в Німеччині. П'ятнадцять років тому Рейnard вирішив провідати свою рідню на Червоноградщині і запросив Манфреда із собою. Того не довелося довго вмовляти, адже він любив мандрувати, а Україна в його розумінні була якоюсь казковою країною,

ледь не «землею обітованою»... Тож ми й познайомилися у моїй хаті. Перед цим і він, і я мали невдалі спроби шлюбу. Манфред підкорив мене своєю галантністю, працелюбністю, добротою... І знаєте, наш українсько-німецький союз виявився дуже продуктивним. Оскільки я – місцева і добре знаю українську специфіку, нашу справу вдалося владнати набагато швидше. Та й мови нашої він спочатку не розумів, йому довелося її вчити з нуля. І я засіла за підручники... Тепер ми спілкуємося в родині переважно німецькою, тому що два роки тому Манфред привіз сюди свою 97-річну маму. Але коли до нього приїздять гості і роблять спробу заговорити російською чи польською, він категорично перебиває співрозмовника: «Тут – Україна! Треба говорити по-українськи! Я розумію українську мову!»

– А мама Манфреда? Як їй тут, у нас?

– Природа їй подобається і на нашому обійсті їй добре. Але коли ми брали її кудись із собою, вона дуже дивувалася: чому українці не можуть зробити собі гарні асфальтовані дороги? Адже тут така багата і гарна земля! Хай би й дороги були відповідними...

– Я чув, що недалеко від Луцька поселився голландець, який став фермером, вирощує великі врожаї картоплі. А на Яворівщині фермером став американець. Справа у них йдуть непогано, тобто виграють ті люди, які не бояться бути «піонерами»...

– Тут і в Сокалі є текстильна фабрика, яку заснували датчани. Вони там ефективно господарюють. Іноземці хочуть сюди їхати, навіть жити тут готові, але наша система багатьох відштовхує. Всіх приваблює українська земля, але нам треба навчитися сприяти налагодженню бізнесу як своїх людей, так і приїжджих. Тоді Україна стане набагато заможнішою!

...Манфред під'їхав трохи пізніше. Прикро, що тоді нам так і не вдалося спокійно, не поспішаючи, поспілкуватися. Але я не ображався – адже приїхав без попередження... Домовилися зустрітись пізніше і присвятити вечір розмовам про землю, ліси та озера. Про красу Німеччини і красу України. Чекало на цю зустріч! Але й того, що побачив сьогодні, було цілком достатньо для усвідомлення простої істини: працелюбні, активні люди завжди мають великий шанс жити заможною, та ще й у гармонії з природою. Цей шанс, безумовно, має більшість українців. Бо де ще на світі є така гарна земля?

Сергій ЛАЩЕНКО

КОЛОНИЯ
ЧАПЛІ
СІРОЇ

Хата на Пріорці

ЗОЛОТОВЕРХИЙ КИЇВ...

Вибір для змалювання архітектурного пейзажу «Видубицький монастир у Києві» відповідав програмі, за якою Шевченко укладав перший альбом, а саме розділ «Виды, примечательные по красоте или историческим воспоминаниям». Проте і монастир, і його розташування поєднали в собі обидва пункти: приваблювали і красою, і цікавим історичним минулим. До речі, відомо – була думка поховати тут Кобзаря. Т. Шевченко знав: монастир відіграв значну історико-культурну роль в Україні-Русі. Ігумен Видубицького монастиря Сильвестр за князювання Володимира Мономаха створив другу редакцію «Повісті временних літ» – найціннішого джерела з історії стародавньої української держави. Князі та їхнє оточення постійно протегували монастиреві й відвідували його; так, 1250 року дорогою до Золотої Орди тут зупинявся Данило Галицький. У XIII ст. монастир зазнав татарських нападів, частково був зруйнований, але літописні записи свідчать, що він не припиняв своєї діяльності. Митрополит Петро Могила реставрував своїм коштом Михайлівську церкву, а сам монастир приписав до Софійського монастиря.

Михайлівська церква, яку спорудив 1088 року внук великого князя Володимира Всеволод Ярославич і освятив митрополит Іван II Добрий, – в оточенні дерев, як бачимо на офорті, є ніби природним продовженням крутого пагорба над Дніпром. Цікаво зображене небо: над водою зібралися густі темні хмари, а над церквою – ясне небо, на тлі якого чітко окреслений її силует. З-за хмари на мить пробився сонячний промінь, що освітлює південну стіну храму, кілька дерев та дві корови біля берега. Офорті Тараса Шевченка «У Києві» та «Видубицький монастир» стали значним явищем у становленні українського пейзажного живопису, свідчать про глибоке розуміння художником краси і національної своєрідності природи України.

Великий поет і художник мріяв жити і працювати у Києві. Він стає співробітником Київської археографічної комісії і за її дорученням малює архітектурні пам'ятки в різних губерніях України, створює велику серію прекрасних архітектурних пейзажів. Робота в комісії багато йому дала як поету і художнику: Т. Шевченко познайомився і зійшовся з ученими, передусім з викладачами уні-

верситету, глибше проникнув у минуле, зібрав матеріали про становище України, зокрема, й Києва.

Тарас Григорович разом з поетом Олександром Афанасьєвим-Чужбинським та художником Михайлом Сажиним оселився поблизу Хрещатика на Козиному болоті у будинку чиновника І. Житницького. Відомо, що ще перед тим, як Капітон Степанович Павлов пішов у відставку, в листопаді 1846 року Київський університет оголосив конкурс на заміщення вакансії, що відкривалася на кафедрі малювання. Серед інших художників-претендентів на це місце був і Т. Г. Шевченко.

У Києві Т. Шевченко провів щасливий рік свого життя перед арештом, що стався у квітні 1847 року. Він написав багато київських пейзажів, таких, як «Костьол у Києві», «Михайлівська гора з боку Хрещатинського спуску», «Васильківський форт у Києві», «Аскольдова могила», «Китаївська пустинь», «Церква всіх святих у Києво-Печерській лаврі», створив багато різних олівцевих начерків.

На акварелі «Костьол у Києві» зображено католицький куточок міста, центральну частину займає важка монументальна споруда костьолу. На площі перед ним – численні постаті жебраків, міщан та колоритна фігура ксьондза в червоній мантії. На другому плані – стрункі високі тополі та силуети бань Михайлівського монастиря. З властивим умінням Тарас Шевченко передає освітлення споруди.

Часто ходив Тарас Григорович до Києво-Печерської лаври, щоб змалювати церкви, внутрішній вигляд Ближніх та Дальніх печер, цікаві типи прихожан. Захоплює майстерна Шевченкова акварель церкви всіх святих у Лаврі; власне, не самої церкви, а входу до неї, так званої Економічної брами з добудованими з боків церковними приміщеннями. З ганку лаврської друкарні зробив начерк «Дальні печери Києво-Печерської лаври», створив малюнок «Церква всіх святих у Києво-Печерській лаврі». Майже половину композиції займає розкішне густолисте дерево, тінь від якого падає на бруківку. Перед входом постаті жебрака та молодої жінки. У літературі про Шевченка згадується, що ним було виконано кілька варіантів твору «Лаврська церква з дзвіницею».

«Васильківський форт у Києві»,

де зображено залишки Печерської фортеці, так звані Васильківський форт та Васильківські ворота, через які проходив шлях на Васильків. У центрі композиції – низька, округлої форми башта з бійницями, поряд довга казарма. На першому плані, обабіч дороги – густе високе дерево, яскраво освітлене сонцем, далі – дерев'яні ворота. Контрастні тіні від дерева та воріт падають на дорогу і створюють враження ясного сонячного дня.

Найдовше Шевченко затримався у Києві у 1846 році: мешкав у готелі по вулиці Московській, на короткий час оселився в дерев'яному будинку навпроти Інституту шляхетних дівчат по вулиці Інститутській (не зберігся). Це знайшло підтвердження у повісті «Прогулка з удовольствием и не без морали»: «Квартира в мене була в Києві саме проти Інституту, на Хрещатику, під горою». Незабаром поет перебрався у трактир з готельними номерами в будинку архітектора В. Беретті, що на Хрещатику біля Бессарабської площі (нині приміщення Національної спілки журналістів). До речі, навпроти трактиру, де зупинився Кобзар, у будинку Сухоставського (не зберігся, нині № 52 і № 54) квартирував із матір'ю викладач історії Київського університету М. Костомаров. Тарас Шевченко

познайомився з ним і з квітня до червня часто відвідував. Тут, у Костомарова, Т. Шевченко зустрічався з О. Марковичем, О. Пильчиковим, П. Гулаком і В. Білозерським, читав їм свої поезії. М. Костомаров досить яскраво змалює ті зустрічі: «...Ми говорили один одному «ти», і поет читав свої вірші. Особливо сильне враження справив на мене «Сон», невидана, безцензурна поема Шевченка. Я читав і перечитчував її цілу ніч і був у справжньому захваті». У Києві Тарас Григорович написав передмову до другого видання «Кобзаря», яке готувалося до друку в університетській друкарні, що стала справжнім маніфестом нової української літератури.

На жаль, не всі малюнки Тараса Шевченка, присвячені Києву, збереглися. Але й ті, що дійшли до нас, стали значним внеском у розвиток українського національного пейзажного живопису. Вони розповідають нам про старий Київ, його архітектуру, чарівну й неповторну природу, мешканців міста.

5 квітня 1847 року Т. Шевченко був заарештований на дніпровській переправі в Києві та доставлений у будинок губернатора Фундукля, що стояв на розі вулиць Інститутської та Катерининської. Наступного дня Т. Шевчен-

ка відправлено до Петербурга у III відділ «под строгим караулом при одном полицейском офицере и одном рядовом жандарме». Фундуклей передав також до жандармерії вилучені під час арешту листи, альбом із віршами та малюнками, а головне – рукопис «Три літа», що поет планував видрукувати в Києві. У засланні, сумуючи за Україною, він тужив і за улюбленим містом своїм – Києвом: «Далеко, очень далеко от моей милой, моей бедной родины я люблю переноситься мыслями на берег широкого Днепра... но чаще всего я лелею мое старческое воображение картинами золотоголового, садами увенчанного Киева».

Віктор ЖАДЬКО,
доктор філософських наук,
професор Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова,
письменник

Список використаних джерел:

- Жур П. Шевченківський Київ. - К., 1991. - 287 с.
Шудря М. З валкою за дідичем // Зб. «В сім'ї вольній, новій». - Вип. 3. - К., 1986. - С. 301-305.
Дзюба І. Тарас Шевченко. Життя і творчість. - К., 2008. - 718 с.
Шевченко Т. ПЗТ у 12-ти томах. - К. - Наукова думка, 2003.
Тарас Шевченко. Листування. - К.: Державне видавництво України. 1929. - 980 с.
Спогади про Тараса Шевченка. - Київ. Вид-во «Дніпро», 1982. - 547 с.

Київ, вул. Московська, колишнє приміщення Зеленого трактиру (не збереглося)

Гора Кастель - фотографічна і картинна

ВАРТА НА КАСТЕЛІ

Дай волю нашим спраглим до пригод туристам-мандрівникам, певен, вони залюбки перетворили б гору Кастель, що неподалік курортної Алушти, у свою Мекку. Радше, легку природну «здобич» - враховуючи доступність (до ялтинської автотраси якихось півтора кілометра), неповторний ландшафт з видом на море, реліктову червонокнижну рослинність, залишки кратера вулкана і, насамкінець, оповитий легендами форпост середньовічного князівства Феодоро. А так обумовлене державними інтересами антропологічне навантаження на другу, після Аюдагу, за висотою гору кримського Південного берега обмежилось лише постійним перебуванням на ній окремої радіолокаційної роти ПС ЗС України.

У розташування підрозділу ми піднімались вузькою асфальтованою дорогою, що змійкою в'ється порослим лісом північним схилом гори. За кермом автівки - заступник командира з виховної роботи капітан Олександр Зайцев. - Бачите темні вертикальні смуги на тому скельному виступі, - орієнтує мене офіцер. - За місцевою легендою - це сліди крові останніх захисників фортеці цариці Феодоро (Кастель із грецької перекладається як фортеця - авт.). Фортеця на горі вважалась неприступною. Але вірних красуні-цариці зрадив один з її зведених братів. Юнак був палко у неї закоханий, але та не відповіла взаємністю. Тоді з відчаю вночі він відчинив ворогам ворота фортеці. Першою у бою загинула сама цариця. Історики вважають, що ця давня легенда має під собою реальне історичне підґрунтя. Хоча б тому, що князівство Феодоро в Криму існувало насправді, і його міста-фортеці на Південнобережжі наприкінці XIV сторіччя поступово впали під натиском генуезців.

А от таку собі презентацію класичної «точки» вартових неб владштував для мене сам командир - майор Юрій Крепа. Очолоює він роту, до речі, одну з краших за всіма показниками у Кримській радіотехнічній бригаді, з 2004 року. Бойова позиція, команд-

ний пункт, автотехніка, казарма, два одноповерхові будиночки, лазня розмістились у «замаскованій» дубняком, грабиною, буком і ялівцем сідловині Кастелі (її площа близько 45 гектарів).

На території, окрім вартового біля вхідних воріт, жодної живої душі. Було чутно лише пташиний спів - повний релакс, наче у якомусь приморському санаторії. Найбільше ж враження, звичайно ж, справило величезне урвище на південному краї гори. Воно майже повністю устелене масивними гранітними уламками. Це і є згаданий вище кратер давно згаслого вулкана. За словами командира, на початку 50-х років минулого століття, коли Кастель почали облаштовувати для потреб сил ППО, горловину кратера потужним вибухом дещо завалили гірською породою. Над нею перекинуто сталевий мостик, що веде безпосередньо до майданчика РЛС. Звідси, себто з висоти 440 метрів (саме такою є висота гори Кастель) добре проглядається найжачена хвилерізами пляжна смуга пансіонатів Лазурного і навіть далі. Отож народ усі ці роки ніжнївся і ніжнївся на морі у буквальному сенсі під пильним оком воїнів-локаторників роти «Алушта».

- Ми виконуємо завдання з охорони повітряних рубежів країни у визначеному секторі своєї зони ра-

діолокаційної інформації, - розкриває суть роботи за призначенням майор Юрій Крепа. - Чергуємо за графіком, що визначений командиром повітряного командування. Специфіка нашого підрозділу полягає у тому, що у нас на озброєнні станція маловисотного виявлення 19Ж6. Вона здатна углядіти цілі, в яких ефективна віддзеркалююча поверхня невелика, - винищувачі на низьких висотах, вертольоти, безпілотні літальні апарати. Ми перебиваємо простір у радіусі близько 150 кілометрів. Тобто радіолокаційно і візуально фіксуємо у цій зоні геть усі без винятку літальні апарати.

Виявляється, з початком сезону відпочинку на солянному півострові найчастіше у поле зору локаторників потрапляють приватні вертольоти. Усі їхні характеристики так само негайно передаються оперативному черговому бригади. А там уже діють відповідно до усталених вимог і наказів щодо використання повітряного простору.

Заходимо з ротним у казарму. Під її дахом компактно розмістились спальне приміщення строковиків (їх тут всього 11, решта - контрактники), кухня, їдальня, канцелярія, народодознавча світлиця, всі побутові приміщення. У них чисто і затишно. Жодних проблем у підрозділі з теплом і водою. Вода,

приміром, самопливом подається з гірського озера, а далі періодично закачується у накопичувальну 25-кубову ємність і хлорується.

Виявляється, тільки у теплу пору року на горі ледве не курортна свіжість і благодать. Узимку ж добряче дощуляють холодні вітри з моря. Їхні пориви сягають 50 метрів на секунду. Такий вітрюган здатен зірвати не лише легкий дашок на ганку одного з двох стареньких збірно-щитових будиночків, ДОСів, як їх за звичкою називають у роті. Вони в якихось десяти метрах від казарми. Власне кажучи, це колишні навчальні класи підрозділу, переобладнані вже у новітні часи під службове житло для офіцерів і військовослужбовців за контрактом. В одному з таких ДОСів із сім'єю розмістився і сам командир роти, перебуваючи одночасно у житловій черзі в Сімферопольському гарнізоні.

Узагалі ж за підрозділом числяться окреме житлове містечко, в тому числі двоповерховий кам'яний будинок внизу під горою. Його мешканці - виключно колишні військовослужбовці роти. Дехто з них, у кого вже діти завели свої сім'ї, встиг за останні роки «прирости» службову житлову площу додатковими квадратними метрами, вдаввшись

до банального самобуду.

- Раніше, - пояснює ситуацію майор Юрій Крепа, - їм пропонувались квартири в Євпаторії, Джанкої. Але люди не погодились на такий варіант. Адже кожний пустив тут коріння, знайшов пристойну роботу. Вони ладні переїхати лише у найближчі міста, скажімо, Алушту, Ялту, де натомість нічого нам не пропонується. Утім, головне питання в іншому - досі не існує нормального механізму розрахунків за комунальні послуги, ту ж воду, електроенергію. Відставники фактично лімітуються нашими лімітами, хоча не проти самостійно сплачувати за комунальні послуги. Для цього житло потрібно вивести із статусу службового і передати у комунальну власність селища Малий Маяк, відтак перейти на пряме абонентське обслуговування. Селищна рада, у свою чергу, на сесії нещодавно ухвалила відповідне рішення про готовність прийняти містечко. Разом з КЕВ Сімферополя ми підготували пропозиції з цього приводу на адресу Головки...

Про справи службові я поспілкувався з самими солдатами. Зокрема, молодою контрактницею з Сумщини солдатом Мариною Кириченко. Вона на Кастелі вже два роки, за фахом - радіотелеграфіст. Проте весь цей час тимчасово виконує обов'язки начальника продскладу (підприємство «Артек-Союз» тільки завозить сюди продукти, а куховарять локаторники вже самі). Мешкає дівчина у вищезгаданому ДОСі. Зізнається, що службою задоволена.

Не нарікає на «кастель-

ську» долю і солдат Олександр Сазонов, призваний минулої осені із Запорізької області. Це при тому, що доводиться йому через добу заступати на бойове чергування (майже аналогічний щільний графік і у офіцерів підрозділу).

- Це тому, що нас, із минулорічного призову, мало, - констатує хлопець, - От прийдуть молоді бійці, навчимо їх, тоді будемо заступати на чергування рідше.

Щоправда, хлопець не приховував, що, як і його ровесники, чекає - не дочекається літа. Аби якогось вихідного «вирватись» на море. Таке в радіолокаційній роті «Алушта» хоча й нечасто, але все ж періодично практикується - під керівництвом офіцера строковиків організовано вивозять на морський пляж у Лазурне чи Алушту. До речі, ті пляжі закріплені за підрозділом наказом начальника гарнізону.

А найближчими днями на Кастелі чекають місцевих козаків і духівників місцевої єпархії. Вони мають встановити освятити у військовому містечку пам'ятний хрест пресвятому Миколаю-святителю. Колись на горі височіла його свята обитель. Між іншим, деякі джерела стверджують, що взагалі, навіть за часів ханства, на Кастелі було аж чотири християнські храми. Тож місце це, намолене виками, має особливу ауру.

Василь САДОВСЬКИЙ
На знімках: ліворуч - тіхе «обійстя» роти локаторників «Алушта» на горі Кастель; угорі - старшина роти старший прапорщик Сергій Леонов служить на Кастелі найдовше.

Фото автора

«Я НЕ АМЕРИКАНКА, НЕ НІМКЕНЯ. Я – УКРАЇНКА ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ!»

Геніальні люди завжди викликають зацікавлення громади. Тому на зустріч з Еммою Андієвською до Донецького обласного художнього музею зібралось чимало українців нашого краю. Більшість – керівники різноманітних українських організацій та діячі мистецтва.

Пані Андієвська – маленька, кругленька жінка у напівдитячому чорному капелюсі – вразила присутніх своєю жвавістю й безпосередністю. Важко було повірити, що 19 березня цього року вона відзначила свій 80-річний ювілей.

Як з'ясувалося, Емма Андієвська втретє відвідує Донецько за пору незалежності України. Зустрічі з нею організовує заступник працівник культури України, директор художнього музею Галина Чумак. Це невтомна Галина Чумак якось випадково натрапила на поетичні збірки письменниці, оцінила їхню оригінальність, дізналась, що пані Емма народилась у Донецьку (тоді м. Сталіно) та почала запрошувати мисткиню відвідати Батьківщину.

«Як і чому пані Андієвська покинула Донецьчину?» «Яким чином долучилась до вивчення української мови?» Запитань було багато, а відповіді вичерпні. Народилась Емма в заможній українській родині. Але саме через заможність мати наполегливо прищеплювала доньці любов до російської мови, вважаючи її більш

«культурною». У дитинстві дівчина була дуже хворобливою, тому її вивезли до села. Тут вона відчула милозвучність українського слова завдяки спілкуванню з подругами і піснями, котрі почала співати разом із селянами. Краса української мови так захопила Емму, що вона наперекір батькам вступила до української школи. Коли ученицю запитали про національність, вона, добре поміркувавши, гордо відповіла – шахтарка! Адже рідна Донецьчина назавжди залишилась малою Батьківщиною Емми. На жаль, почалась війна і родина Андієвських емігрувала за кордон назавжди.

Нині пані Андієвська – громадянка США, однак живе і працює в Мюнхені. При тому завжди підкреслює: «Я не американка, не німкеня. Я – українка за межами України!» Ця талановита українка вже випустила в світ 38 поетичних збірок, 2 романи, а нині складає власні казки, сповнені глибокого філософського змісту. На зустрічі у Донецьку вона зачитала «Розмову Шакала та Консервний бляшанки», де доводить, що не лише люди впливають на живі та неживі істоти навколо себе, але відбувається і зворотний зв'язок. Тварини і навіть вигадані штучні бляшанки навзаєм діють на людей, змушуючи рахуватись з власним існуванням.

«Коли встигаєте написати так багато?» На це запитання відповідь проста: «Працюю по 18 годин на добу, тому встигаю децю зробити. Тим паче, що не користуюсь чернетками. Відразу пишу начисто, як свої романи, так і власне життя». Найва-

жчим у літературній праці письменниці вважає знайти гроші для видання творів. Але їй щастить. Людині, яка ніколи не продає свої вірші, а лише роздаровує їх усім бажаючим по світу, допомагають сучасні святі – спонсори. Оскільки, виявляється, у нашому прагматичному суспільстві заробляти гроші набагато легше, ніж писати такі поезії, які пише пані Андієвська.

Вірші мисткині зрозумілі не кожному і не одразу. Вони вражають насиченістю несподіваних образів, вишуканістю української мови, незвичністю форми. Одним з перших в Україні їх почав друкувати журнал «Кур'єр Кривбасу», який пропагує постмодерну літературу. На Донецьчину збірки письменниці почали проникати знов-таки за сприяння Галини Чумак. Вона домовилась з письменницею, що з кожного нового видання 100 примірників надсилатимуться до Донецького обласного художнього музею, а вже тут пані Чумак дарує книжки пані Емми всім міським бібліотекам. Завдяки її турботі творчість геніальної поетки нині добре знають у рідному краї. Зокрема, її досліджують студенти Донецького національного університету.

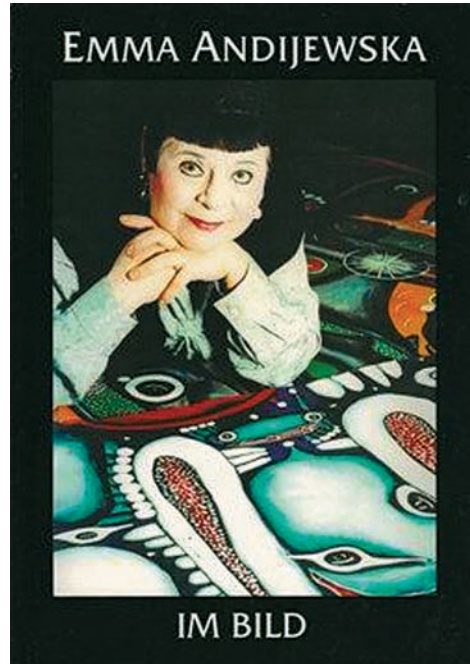
Інша іпостась мистецтва Андієвської – її картини. Вони, як і поезія, ні на що не схожі. Художниця малює добрих смішних тваринок, яких не існує в реальності. Вони живуть лише в уяві майстрині, будують радісний світ добра, в якому втілюються дитячі мрії про досконалість і гармонію світу. Картин у Емми Андієвської теж дуже багато. Понад 14 тисяч. Вони

прикрашають найпрестижніші виставкові зали Америки, Німеччини, де викликають незмінне здивування глядачів.

Українка, яка пройшла усі випробування долі й залишилась доброю дитиною, – таке враження залишається після зустрічі із завжди молодою Еммою Андієвською. Її гасло: «Я – людина, яка вирішує проблеми, а не створює їх». Ці слова сповнені світла й оптимізму. Хочеться, щоби більшість українців дотримувалися порад талановитої співвітчизниці.

Ірина МОЛЧАНОВА,
член Національної спілки
журналістів України

ХЕРСОНЕС

Тут древності живе нетлінний дух.
В оцих колонах, мармурі, у глині
Іще хвала возноситься людині
Понад історій відгомін і рух.

Краса таврійська ще не відцвіла:
Чарують стели і майстерні фрески
І грації дарують херсонески
Дівчатам із приморського села.

Митці звиряють пензлі і різці
На дивній силі древнього мистецтва.
Поети навчаються поетства
І спритності на рингові – борці.

Тож недаремно все цвіло само,
Якщо йому дивуємось сьогодні
І понад злети й перегини модні
До істини простої ідемо.

Олексій ДОВГИЙ

Херсонес Таврійський (за Середньовіччя Херсон, у слов'янських джерелах Корсунь) — старогрецьке місто-держава в південно-західній частині Криму (у межах Севастополя).

Херсонес Таврійський був заснований 422–421 рр. до н. е. грецькими вихідцями з Гераклеї Понтійської як грецька колонія на північному узбережжі Чорного моря і за античної доби став важливим торговельним, ремісничим і політичним центром південно-західного узбережжя Криму. Херсонес розташований у південно-західній частині Криму, біля Карантинної бухти в межах сучасного міста Севастополя. Найдавніші археологічні знахідки в Херсонесі — уламки чорнофігурної кераміки — датуються VI століттям до н. е.

КРИМ - ПЕРЛИНА УКРАЇНИ!

Запрошуємо читачів «Кримської світлиці» взяти участь у фотоконкурсі «Крим - перлина України!» Надсилайте світлини (електронні чи паперові) увічненні вами неповторних кримських краєвидів, культурних та історичних пам'яток, заповідних місць, де просто гріх не побувати кожному громадянину нашої великої держави. Супроводжуйте ваші фото невеличкими коментарями, можна віршованими - чим відгукнулася душа після відвідин нашого сонячного півострова. Якщо знайдуться спонсори, - автори крашчих робіт будуть заохочені ще й матеріально. А поки що давайте усі разом отримувати душевне задоволення від споглядання неповторної української перлини - Криму!